

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Kako bo upravljana naša Dravska banovina Važne določbe o popolni notranji preureditvi države

Z zgodovinskim dnevom 3. oktobra 1929. je bila naša država razdeljena na devet banovin, ki se imenujejo po svojih glavnih rekah. V naši, Dravski banovini, ki šteje 1 milijon 40 tisoč prebivalcev ter po površini meri 15.936 km², sta združeni v glavnem doseadanji oblasti, ljubljanska in mariborska, samo da sta črnomeljski srez in Medmurje pripadla Zagrebu (Savski banovina), k nam pa je priključen čabarski srez, to je gozdna pokrajina onkraj Loža.

Kako bo upravljana naša Dravska banovina? To je vprašanje, ki gotovo zanima vsakega našega kmetovalca. Ker podeželsko prebivalstvo čisto nima prilike, da bi zasledovalo uredbe, ki se zadnji čas vrstijo in ki vsebujejo določbe o upravljanju novih banovin, bomo skušali v naslednjem širšem obrisu podati nekatere listvene podatke.

Sedež Dravske banovine

je v Ljubljani, za prvega našega bana pa je kralj postavil bivšega ministra, vseučiliškega profesorja inženjerja Dušana Serueca. Njemu v pomoč je za podbana postavljen doseadanji generalni inspektor notranjega ministrstva, znani upravni strokovnjak, bivši veliki župan mariborske oblasti dr. Otmar Pirkmajer. Zdaj se že vršijo priprave za uredbo uprave v banovinah. S posebno uredbo bo predpisano ustrojstvo banske uprave, njena sestava in njeni oddelki, določena bodo opravičila bana, njegovega pomočnika in njegovih referentov. Ta uredba je še v delu, a bo v kratkem objavljena, izdane pa so bile že važne uredbe, ki pred vsem določajo finančno in gospodarsko vprašanje v posameznih banovinah.

Ban ima tako velike pravice, da bo vodil skoro večino vseh onih poslov, ki so doslej pripadala v območje raznih ministrstev. Pred vsem so vse

gospodarske zadeve banovine

v njegovi skrbi. V nekaterih strokah, kakor na pr. v šolstvu, ima sicer ministristvo še svojo neposredno moč, a tudi tu je ban dobil dalekosežne nadzorovalne pravice.

Hrbtenica vsake upravne enote je letni proračun. Proračunsko leto v banovini se začne s 1. aprilom in traja do 31. marca naslednjega leta. Proračun mora sestaviti ban s svojimi strokovnimi pomočniki. Banovinski proračun je javen in mora tvoriti celoto, kar znači, da morajo biti v njem obsežene navedbe o izdatkih in dohodkih vseh onih strok, ki spadajo v območje banske uprave.

Izdatki banovinskega proračuna

bodo predvsem: osebni izdatki za prevzeto osebje samoupravnih uradov in ustanov, posebej se za upravno osebje, razdeljeno na gradbeno, prosvetno in zdravstveno, kmetijsko, gozdno in rudarsko, trgovsko in industrijsko ter na socialno-politično stroko, ter razni izdatki za potrebe uradov in ustanov. Seveda bodo banovinski proračuni vsebovali tudi še navedbe o odplačilu banovinskih dolgov in obrestih, saj je danes brez kredita in posojila težko voditi velikopotezno

gospodarstvo. In prišli bodo tudi razni izdatki za nepredvidene potrebe.

Dohodki banovine,

ki se bodo morali vstaviti v proračun za protitež izdatkom, pa so naslednji: dohodki posestev, ki pripadajo banovini, kakor tudi dohodki od raznih banovinskih zavodov in podjetij. Nadalje doklade na državne davke, ki brez odobritve finančnega ministra ne bodo smele presegati 10%. Redno bo tudi država od svojih dohodkov odstopala posameznim banovinom gotove vsote denarja.

Dohodke in izdatke bo ban določeval po svoji oceni, v pomoč pa mu bodo pri sestavljanju proračuna stali posamezni strokovnjaki in predvideno je, da se čimprej prenese odgovornost za gospodarstvo v banovini vsaj deloma tudi na one organe, ki bodo banu stali s svojimi nasveti in izkušnjami ob strani.

Proračun za prihodnje leto mora biti najkasneje do 31. decembra predložen finančnemu ministru, da ga pregleda in odobri, na kar bo

s 1. aprilom 1930. stopil v veljavo.

Dotlej je podaljšana veljava oblastnih proračunov.

Imovina oblastnih samouprav preide z vsemi svojimi aktivami in pasivami v last banovine.

Pri tem pripadajo nepremičnine in ustanove oni banovini, v kateri se nahajajo. Oblastni komisariji morajo najdlje do 15. novembra popisati vso imovino oblastnih samouprav in ugotoviti stanje sklenjenih posojil in drugih dolgov, odnosno terjatev.

Do konca tega leta bodo bani prevzeli uradništvo oblastnih samouprav in mu dodelili službo po lastni razvrstitvi. Plače in ostali prejemki tega osebja bodo šli do konca tega leta na breme oblastnega proračuna, kasneje pa se bodo izplačevali iz banovinskega proračuna.

Kaj pa bo z oblastnima hranilnicama ljubljanske in mariborske oblasti?

Njuno usodo bo ban odločil v roku dveh mesecev, čim bo banska uprava začela delovati. Ban bo prevzel njuno premoženje ter uredil nadaljnje delovanje. Njegovo odločitev bo moral potrditi finančni minister.

Razmišljanja ob pospravljenih pridelkih

Poljanska dolina, ob koncu oktobra.

Pospravljen! Saj prihajamo v pozno jesen. Ko prejmemo zopet „Domovine“, naš priljubljeni in vpoštevani list, ki nam prinaša toliko dobrih naukov iz gospodarstva ter potrebnega razvedrila, bodo že Vsi sveti. Praznik, ki nas spominja pokojnih in minulosti ter nam že napoveduje zimo, čas kmetijskega počitka, kolikor pride v poštev poljsko delo.

Letos smo imeli kaj ugodno jesen za pospravljanje. To leto so se sploh vsi pridelki spravili ob najugodnejšem vremenu, kar je za kmeta velike važnosti. Pridelki, spravljani ob lepem vre-

Glavni vir banovinskega proračuna bodo, kakor rečeno, tvorili lastni banovinski davki, doklade na državne davke, od države banovinom v celoti ali po procentu prepuščeni dohodki in podobno. Za izredne izdatke, zlasti za investicije (kakor za gradnje poslopji, cest in pod.) bodo banovine mogle najemati tudi lastna posojila doma ali pa v inozemstvu in od tega bo seveda precej odvisna višina naših dajatev.

Okrožni inspektorat v Mariboru.

Ker imajo banovine razmeroma precej velik obseg, je že poskrbljeno za to, da bo del banovega delokroga prenešen na tako imenovane okrožne inspektorate. Vsega skupaj bo v Jugoslaviji 22 inspektoratov. V Dravski banovini bomo imeli samo enega, in sicer v Mariboru. Obsegal bo območje vse doseadanje mariborske oblasti, torej sreze: Celje, Gornji grad, Dolnja Lendava, Konjice, Ljutomer, Maribor, Maribor desni in levi breg, Mursko Soboto, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec in Šmarje pri Jelšah.

Za okrožnega inspektorja v Mariboru je postavljen doseadanji veliki župan mariborske oblasti dr. Schaubach. V njegovo pristojnost spada skrb nad javno varnostjo, nadzorstvo nad uradovanjem oblastev in izdajanje navodil glede uspešnega izvrševanja službe. Vsaj enkrat na leto bo moral okrožni inspektor prepotovati vse sreze svojega področja in jih nadzorovati. V območju doseadanje ljubljanske oblasti, kjer seveda ne bo okrožnega inspektorja, pa bo vodil nadzorstvo nad vsemi srezi ban sam s posebnimi višjimi uradniki, ki bodo v ta namen postavljeni.

Okrožnemu inspektorju v Mariboru bo seveda dodeljeno primerno število osebja doseadanega mariborskega velikega županstva, saj bo okrožni inspektor vršil tudi del banovinskih upravnih poslov.

Banski svet.

Še ta teden bo izšla uredba o organizaciji banknih uprav, na kar bodo bani s svojimi pomočniki pristopili k organizaciji banknih uprav, ki morajo začeti poslovati s 3. decembrom. V zvezi z novimi banknimi upravami bodo ustanovljeni v vsaki banovini posebni banški sveti, sestojeci iz 20 do 30 zastopnikov vseh slojev prebivalstva v banovini. Člane bo imenoval kralj na predlog notranjega ministra, kateremu bo ban dostavil svoje predloge. Banški svet bo zato tu, da se bo ban lahko z njim posvetoval o zadevah gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja.

menu, imajo večjo trpežnost in so boljši kakor pridelki, spravljani ob slabem vremenu.

Pridelalo se je dobro in razmeroma mnogo. Precej se je našlo in namlatilo žita. Prav tako se je mnogo nakosilo krme. Pa tudi drugi pridelki so bogati. Dobra letina je bila tudi za sadje.

Vsi ti pridelki so pospravljeni v kašče in žitnice. Zdaj pa nastane vprašanje, kako pridelke, ki presegajo domače potrebe, spraviti v denar za ceno, ki bo primerna kmetovemu trudu. To vprašanje je za kmeta gotovo eno najvažnejših. Potrebe so tudi pri kmetu velike, posebno tam, kjer je večja družina. Razen tega ima kmet še drugih dajatev in plačil, med drugim za davke

samo dobršen del napredno misleče Prage, nego kar tudi vsaj polovico čeških volilcev. Rezultati volitev pa so pokazali, da so se pošteno vračunali, in sedaj morajo šteti namesto napredovanja glasov velike izgube volilcev celo v Moravski, ki je bila precejšnja trdnjava klerikalizma. Glavni

vzrok poloma klerikalizma

leži v notranjih sporih in vrstah klerikalcev in v izpregledovanju češkoslovaškega naroda, ki vedno bolj spoznava pogubnost klerikalne politike, ki še kar ne more pozabiti srečnih dni, ko so škofje in žandarmi vladali in upravljali ljudstvo.

Padeč klerikalizma se je pokazal

tudi na Slovaškem,

kjer je pobožni pater Hlinka, ki je vzel v zaščito zaradi veleizdaje obsojenega klerikalnega voditelja dr. Tuko in ga postavil celo na kandidatsko listo v posmeh vsem državo ljubečim ljudem. Narod pa je na to izzivanje dostojno odgovoril s tem, da

ni izvolil v trdnjavi slovaških klerikalcev dr. Tuke

in je trumoma zapustil Hlinko ter volil državotvorne stranke.

Nazivali pa so naravnost katastrofalno tudi

komunisti, ki so izgubili okoli 250.000 glasov, katere so dobili socijalni demokrati in narodni socijalisti, ki so močno napredovali. Posebno lep porast glasov zaznamujejo narodni socijalisti, ki so sedaj druga najmočnejša stranka v državi. Svoj položaj so ohranili narodni demokrati.

Pretekli teden je doživela povsem

nenpričakovano krizo in ostavko vlada Francije,

kjer so vrgli združeni skrajni levičarji in desničarji prehodno vlado Brianda, ki je že itak sam najavljal, da bo odstopil, čim se mu posreči doseči odobrenje Youngove reparacijske pogodbe. Ker je bil sprva položaj zelo nejasen, so napovedovali, da bo francoska kriza zelo dolgotrajna. Po zadnjih vesteh pa bo sestavil novo vlado najbrž radikalni socijalist Daladier s pomočjo socijalistov. V vlado bo vstopil kot zunanji minister tudi dosedanji ministrski predsednik Briand, kar bo pomirilo vse borbe za mir in red v Ev-

ropi, ki se zavedajo, da je danes Briand eden glavnih čuvarjev miru in najboljšje jamstvo, da ne bodo mogli nikdar pričeti s kakimi podvigi oni, ki še vedno hlepijo po krvavih vojnah.

Pri francoskih sosedih Belgijcih so imeli pretekli teden

slovesno zaroko princese Marije Jožefe z italijanskim prestolonaslednikom Umbertoom.

Slavnostno razpoloženje pa je precej pokvaril protifašist Derosa, ki je streljal na mladega prestolonaslednika baš v hišo, ko je polagal venec na grob belgijskega neznanega junaka. Strel k sreči ni zadel. Mladega atentatorja so ujeli in prepeljali v zapore, kjer je izpovedal, da je eden izmed onih stotisoč Italijanov, ki morajo živeti danes izven rodne zemlje, ker ne odobravajo politike fašizma. Rekel je tudi, da je hotel prestolonaslednika ustreliti v maščevanje za fašistična nasilja.

Ker je prispel atentator iz Pariza, ki je že od nekdaj pribežališče vseh svobodoljubnih in preganjanih ljudi, so pričeli italijanski listi silno napadati Francijo in jo dolžiti, da podpira italijanske begunce, ki so pobegnili iz Italije iz strahu pred fašisti. Nekateri italijanski listi kar naravnost groze, da bodo korakali na Pariz. Te grožnje prav, seveda, prav gotovo ne bodo izvršili.

Prihod zime ne sprejemajo menda nikjer s tako žalostnimi občutki kakor v Rusiji, kjer je

položaj kljub vsem naporom boljševikov vedno slabši.

Posebno nezadovoljni so kmetje, ki jim pobirajo boljševiški agenti žito in tako težke davke, da danes ne dela v Rusiji skoro že noben kmet več kakor za najnujnejšo potrebo. Ogorčeni kmetje so pričeli napadati tudi komunistične agitatorje ter jih pobijati. Komunisti jim seveda ne ostanejo dolžni in tako čujemo dnevno glasove o neprestanih krvavih justifikacijah v Rusiji.

Vre pa tudi v jedru komunistične stranke same, kjer

uvidevajo mnogi, da vodi pot, ki jo hodijo sedaj oblastniki, neizogibno v prepad.

Njihov odpor še zaenkrat drži glavni mogotec Stalin v šahu s tem, da jih izroča brez pomisleka politični policiji, ki na debelo sodi in ubija. Ker pa se kljub vsej previdnosti policije le še posreči komu uiti njenim mrežam, kakor nedavno sovjet-

skemu poslaniškemu svetniku Besedovskemu, zve evropska javnost od teh ljudi marsikaj, kar daje slutiti, da bodo nastopili boljši časi tudi za Rusijo.

V sosednji Bolgariji so umori na dnevnem redu

in za bolgarsko javnost že nekaj vsakdanjega. Ni ga dne, da ne bi bil izvršen vsaj en atentat, katerega krivci skoro vedno uidejo. Tako je izvršila pretekli teden roparska tolpa Uzunova v severni Bolgariji roparski napad na avto, v katerem so se vozili štiri ugledni sodniki in tri k. r. na lepem pobila do smrti, dočim si je četrti rešil življenje samo zavoljo tega, ker ga je poznal eden od razbojnikov. Razbojniki groze tudi posameznim bolgarskim ministrom, zato je bolgarska vlada ukrenila vse korake, da roparsko tolpo čimprej vlovi.

DOPISI

ZABUKOVJE PRI SEVNICI. (Smrtna kosa.) Umrli je v Zabukovju pri Sevnici g. Anton Ivnik, oče g. Toneta Ivnika, poštnega uradnika v Mariboru, bivši posestnik in trgovec na Bučah pri Kozjem. Te dni so ga položili k večnemu počitku. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje!

KONJICE. Okrajni zastop, oziroma sedaj okrajni cestni odbor tlakuje dovozno cesto na kolodvor z granitnimi kockami. Ta cesta zaradi velikega dovoza na kolodvor največ trpi, zato je res treba zadosti utrditi. V primeru lepega vremena je bil na tej cesti prah do gležnja, ob deževnem vremenu pa blato. Mestna občina Mariborska je dobila od velikega županstva koncesijo za promet na cesti Vitanje—Poljčane, ki se bo v najkrajšem času otvoril. Zaenkrat bo vozil na tej progi samo en avtobus, in sicer z odhodom zjutraj iz Vitanja, zvečer pa se bo vračal nazaj iz Poljčan.

IVANJKOVCI. Tukajšnje Bralno in izobraževalno društvo bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo 3. novembra ob 9. dopoldne v tukajšnji restavracijski dvorani. Obravnavale se bodo redne točke ter bo predaval profesor g. dr. Ljudevit Pivko. Pridite polnoštevilno!

Potrni ječar odide iz sobane in stoka od bolečin:

Lambret pokliče nato svojega strežaja:

«Vincenc, prinesi mi na jezo vrč najboljšega iz kleti, pa hitro!»

Ko je graščak pil, si poplakoval jezo in delal nove načrte, je šele zvedel, da je poleg Jere izginil tudi Boštjan.

Zelo so se oddahnili vsi grajski, ko je sredi dopoldneva odjezdil graščak z doma.

Gorinova Majdalena je sedela ob koncu svoje kočice in ravno drbnila neka zelišča, ko je do nje prijezdil strmonski graščak. Razjezdil je in privezal konja k vrbi, pa sedel poleg nje.

«Vsi pravijo, da imaš s samim hudičem znanje, pomagaj in svetuj mi sedaj! Veš, ta prokleta deklina, ki si jo ti izsledila, mi je ušla.»

Babnica je od samega začudenja kar zazijala, preden je izpregovorila:

«Kaj, ušla je? Saj to ni mogoče! Kako naj uide?»

«Prav lahko. Pomagal ji je prokleti fante, ki sem ga vzel v službo. Majdalena, dobro si opravila zadnjič, čeprav se je vse pokazilo. Zdaj te pa prosim, izsledi mi, kje ima ta čarovnica svojega otroka. Ko zveš, pridi takoj k meni! Razumeš? Naravnost k meni! Tu pa imaš nekaj za potnino! Pusti vse, pa takoj se odpravi!»

Graščak je znova zajezdil konja in oddirjal kakor bi ga podili Turki.

Po južini se je Majdalena odpravila na pot; odšla je kar na slepo srečo skozi gozde. Sredi popoldneva je prišla v Gradišče, še pred vasjo je došla beračico Štefkovo Barbo.

Marsikaj sta se pogovarjali stari znanki; navsezadnje je Majdalena Barbi tudi zaupala skrivnost, zakaj se je podala na pot.

«Majdalena, dobro, da si mi povedala to. Za nekega takega otroka jaz vem. Morda bo ravno ta pravi. Pojdi v Prapreče do Klemenove žene; ta ima nekega najdenčka.»

Drugače skopa Majdalena ji je od samega veselja stisnila srebrnik v roko. Pod gradiško vasjo sta se razšli; beračica je odšla na desno v vas, a Majdalena kar po gozdih dalje v Prapreče.

Tesarjeva žena Urška je baš prala pred kočjo, ko je k njej prišla Majdalena. Poleg sebe v košari je imela Urška malega Gašperčka, ki se je prav zadovoljno smejal.

«O, dober dan, Urška! Tako je prav, tako, no, sedaj se pa stari ne bo več jezil nad teboj, ko imaš tako prijaznega otroka.»

«Imam ga, imam! Prav rada ga imava, čeprav ni najin.»

«Kako pa vendar govoriš, Urška? Kdo naj te razume?»

«Vem, da se boš malo usedla, pa ti bom vse povedala!»

Majdalena je sedla v obližje perice, stare znanke, in v kratkem ji je nepredvidna in zgovorna Urška več povedala kakor bi smela in kakor bi tudi ne, če bi bil njen mož doma.

Proti večeru je prav zadovoljna odšla Majdalena naravnost proti strmonskemu gradu.

Skoro ves čas, ko se je razgovarjala klepetava Majdalena z lahkomišno, a počteno Urško, sta ju izza gostega grmovja poslušala Jera in Boštjan.

Takoj, ko je odšla Jera, sta prišla oba k Urški. Zenica je kajpak takoj spoznala Jero, ki je takoj planila k svojemu otroku, a Boštjana ni poznala. Fant je samo rekel:

«Kar mirna bodi, Jera, jaz moram iti takoj za to babnico. Bodi brez skrbi, vse bom dobro opravil in kmalu se vrnem!»

Boštjan je hitro odšel. Še pred Vidmom je došel Majdaleno. Ker je bila tamkaj samota, se je ženica na vso moč prestrašila krepkega fanta, ki ji je z zapovedajočim glasom zaklical:

Stoj in ne premakni se dalje!»

Šele čez čas je Majdalena vsa v strahu vprašala, kaj hoče od nje.

«Kam si sedaj namenjena? Vem vse. Ako mi ne govoriš po pravici, bo ta govoril!»

Boštjan je potegnil izza pasa kratko bodalce in ga držal nad njo.

V takem strahu še ni bila Majdalena, odkar je živela. Sesedla bi se bila od strahu na tla, če bi je ne prijel fant, ki ji je tudi malo bolj z mehkim glasom govoril:

«Ne boj se! A tja mi ne hodi, kamor si namenjena. Ti misliš iti k strmonskemu graščaku in izdati, kje je Jerin otrok. Ali ne?»

Kajpak je morala Majdalena prisesti Boštjanu, da ne bo izdala graščaku Gašperčkovega blavlišča.

«To ti povem, če prelomiš prisego, so ti štete ure! Ti ne poznaš mene, a jaz vem za tvoj brlog! Greš lahko k graščaku, pa mu natvezi, kar hočeš, samo resnice ne! Le pogled to bodalo, kako je ostro. Če prelomiš prisego, ti bo to bodalce podpisalo pot za drugi svet! Več ti ne govorim, srečno hodi!»

SEVNICA. Dovolite, g. urednik, tudi nam košček prostora v ljubi «Domovini», saj naš kraj se le redko kdaj oglasi, ker smo vsi preveč zaposleni. Poljske prijelke smo povečini že spravili in skoro se ne moremo pritoževati o slabi letini, ker je bilo vsega precej. Posebno sadna letina je letos dobro uspela, kar pričajo številni vagoni, ki so se naložili na sevniški postaji. Še lepši bi bil seveda naš uspeh, če bi prodajalci kmetovalci znali svoje sadje bolje obirati in sortirati, na drugi strani pa potrebujemo pravih trgovcev odjemalcev. Pri nas se namreč silno množijo sadni trgovci ne glede na potrebno znanje v tej stroki. Tudi lesna trgovina je zelo razširjena pri nas in ljudje pridno podirajo svoje gozdove, ne da bi mislili na bodočnost in potomce. Vinska letina je bila letos precej bogata in glede kakovosti dobra. V ponedeljek smo imeli Uršulin sejem. Ljudje so dobro in pridno trgovali, a najbolj seveda gostilničarji. V splošnem naš trg glede stavb precej napreduje. Katoliški društveni dom je že dograjen; za njega se bje že hud boj, ker ga nameravajo izročiti v last farni cerkvi sv. Nikolaja. Še celo Sokolski dom hočejo nekateri videti v lasti farne cerkve. Sokolski dom bo kmalu dograjen in bo lepa stavba, Sevnčanom in Posavju v ponos in vzpodbudo.

FRANKOLOVO. Društvo kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo 10. novembra Martinovo veselico ob 2. popoldne v gostilni Schnabl. Ker kaže mlado kmetско društvo lep napredek in deluje vztrajno, bomo šli vsi na to veselico in s tem pokazali, da nas veseli gibanje mladine.

TRNOVLJE PRI CELJU. Tukajšnje Prosvetno društvo je priredilo v nedeljo 27. oktobra v prostorih sušilnice g. Kozelja burko «Kakršen gospod, tak sluga». Delo društva v letošnjem poletju je bilo prav odlično, kajti to je že sedaj četrta prireditel letos. Nabavili so si tudi nov društveni oder, nove kulise, kupili precej knjig in še se vrli društveni blagajnik g. Gorjanc ponaša s precej številnimi stolaki v društveni blagajni. Iskreno čestitamo k napredku, kajti sedaj pa že verujemo, da dosežete svoj cilj: Društveni dom.

ZAVRČE. Že dolgo se nismo nič oglasili v «Domovini». Trgatev gre h koncu, klopotei so utihnili. Priderek je zadovoljiv, vendar je količina znatno manjša od lani. Tudi to moramo omeniti, da našo «Domovino» še vedno kak pre-

napetiz označuje za brezversko. Komur ne ugaja, naj je ne čita! Pa so vendarle nekateri teh prenapetizev tako radovedni, da jo hodiijo brat na pošto. Kljub vsem gonjam se v Zavrču množi število naročnikov «Domovine».

SV. JURIJ POD KUMOM. Tudi pri nas ne počiva nesreča. Kar tri nesreče so bile v enem tednu. Tako je čevljar Avreljo padel v neki prepad in utrpel k sreči le lažje poškodbe. Druga nesreča se je zgodila posestniku in lesnemu trgovcu g. Francu Kovaču. G. Kovač je naložil voz krompirja, da ga pelje v Radeče. Ko je konje pognal, je padel pod voz in mu je kolo šlo čez nogo, ki mu jo je močno poškodovalo. Pa še tretjo nesrečo naj zabeležimo. Ko so Medveškovi vozili drva iz gozda, je Medveškova Fani padla pod voz in ji je nogo zlomilo. Prvo pomoč ji je nudil radeški zdravnik, nato pa so jo prepeljali v celjsko bolnico.

MURSKA SOBOTA. Po enoletni mučni bolezni je umrl g. Franc Malatič, bančni uradnik v Murski Soboti. Pokojnik ostavlja 4 mladoletne otroke, katerim je pred leti tudi že mati umrla. Pogreba se je udeležilo mnogo prebivalstva. — Hiše v Murski Soboti so dobile nove številke, tako da se v vsaki ulici začne šteti pri eni. Doslej so se številke skozi ulice kar nadaljevale. Ker pa je mesto od osvobojenja naprej zelo naraslo in so stare tablice s številkami vred zarjavele, je bilo novo zaznamovanje potrebno.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

JABOLKA V AMERIŠKIH ZABOJIH.

Če bomo hoteli namizna jabolka v svet pošiljati, se bomo morali tudi pri nas sprijazniti z ameriškimi zaboji. Ni treba, da bi se vsak sadjar sam lotil tega zapokovanja, ali lotili se ga bodo morale naše sadjarske podružnice in zadruge, sadni trgovci in sploh večji producenti, če bodo hoteli svoje sadje dobro v denar spravljati.

Ameriški zaboji so za razpošiljanje sadja posebno pripravni, deloma zaradi tega, ker so ravno prav veliki in težki, deloma zaradi tega, ker zahtevajo strogo sortirano blago za vkladanje. Ti

zaboji tehtajo z jabolki vred po 20 do 25 kg (zaboj sam 3 kg), tako da ga odrasla oseba lahko prenaša. Veliko vredno je pa to, da mora biti vse sadje za vkladanje skrbno odbrano in sortirano. Brez sortiranja ni pravilnega vkladanja! V zaboj mora priti le enotno blago, zenačeno po debelosti. Glavno je, da so vsa jabolka enega zaboja enako debela. S tem se olajšuje tudi vse vkladanje, s tem je dana pa tudi možnost, da se vsebina zaboja lahko številčno dožene. Treba je le vedeti, koliko jabolok je v eni legi in koliko leg je v celem zaboji. Glavna stvar je pa seveda teža, ker jih po teži prodajamo.

Pri nas se je začelo v zadnjem času s takim vkladanjem. Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani je že par razstav, oziroma sejmov priredilo s sadjem v ameriškimi zabojih, pa tudi po deželi lahko opazujemo prve poskuse s tem zapokavanjem. Stvar se bo od leta do leta bolj širila. Treba pa bo, da se bodo naše sadjarske organizacije za to zavzele in da bodo samo dale izvečbati svoje ljudi za tako delo. Sčasoma moramo priti tako daleč, da se bo namizno sadje sploh na ta način razpošiljalo.

Pa ne samo to. Priti mora tudi pri nas tako daleč, da bomo našim naročnikom in odjemalcem sadja zanesljivo dobro postregli in pri posameznih sortah v taki kakovosti, kakor jo naročnik pričakuje in želi. Sadje mora biti lepo, zdravo, nepoškodovano, ne otisnjeno, ne piškavo itd., z eno besedo, popolnoma dobro, tako da ga je prejemnik vesel in da je z njim lahko popolnoma zadovoljen. Prejemnik mora že naprej vedeti, da bo zanesljivo dobro postrežen. Le tako si pridobimo in ohranimo dobro ime sadnega dobavitelja.

Tako odbrano sadje je «standard»-blago ali «standard»-sadje, kakor ga danes v svetovni trgovini zahtevajo. Tako sadje se odlikuje po svoji pristinosti in trpežnosti.

Na zadnjem velikem sadnem sejmu v Ljubljani so se pokazale nekatere hibe pri sadju in pokanju, ki jih bo treba v prihodnje odpraviti. V celoti je pa vsa prireditel prav dobro uspela.

ZVIŠANJE PRIDELKOV IN ZNIŽANJE STROŠKOV.

Težka je ta naloga, ki nas danes čaka, če hočemo, da si izboljšamo svoj gospodarski polo-

Boštjan se je vrnil a Majdalena je hitela proti domu, kar je mogla, kajti v grad je ni veselilo iti. Sklenila je: Ljubše mi je življenje kakor pa vsi graščakovi denarji.

Jera je bila vsa srečna, ko je bila znova pri svojem otroku. S svojim zvestim rešiteljem sta se zamudila pri Klemenu nekaj dni. To ju je poslušal tesar, ko sta mu pripovedovala svoje burne doživljaje.

Oba mlada človeka sta dobila službo v bližnjem, komaj četrt ure oddaljenem brdskem gradu.

Poročila sta se kajpak kmalu za tem.

Malega Gašperčka sta kar pustila tesarju Klemenu. Boštjan je večkrat rekel tesarju:

«To vam rečem, Klemen, dokler bom živel, se otroku ne sme skriviti las na glavi.»

Brhki Jeri so vselej ob takih besedah prišle v oči solze hvaležnosti, da ima tako dobrega moža.

V.

Ob svitu ognjev je v temnem gozdu v polnočni uri govoril upornim kmetom njihov mladi voditelj: «Nič manjši sovražniki od divjih Turkov niso naši graščaki. V boj za Staro pravdo!»

Odkar sta stopila v grajsko službo na Brdu Boštjan in Jera ter v lepi zakonski slogi živela skupaj, je poteklo že nad dvajset let.

Tesar Klemen se je že postaral in bil udovec, njegova krepka opora je bil njegov Gašperček najdenček. Skupaj sta hodila na delo, a če sta bila doma, je gospodinjstvo vodil kar njegov rejnec.

Toda v pozni jeseni tistega leta se je tesar Klemen zaradi plobe, ki ga je dobila na poti, tako prehladil, da je kar legel; ozdravil ni več. Dobre tri tedne za tem je umrl. Oj, kako je jokal in žaloval za njim njegov rejnec.

Nekaj dni po Klemenovi smrti je govoril Gašperček svoji postrežnici:

«Jaz odidem za nekaj dni z doma. Čuvajte vi dom ta čas, dokler se ne vrnem.»

Pa je odšel žalostni in potrti fant tja v svet.

Taval je okrog ves dan in sam ni vedel, kako se je naenkrat znašel pred pečavskim gradom.

Pred gozdom na klopici pod košato lipo so sedeli graščak, žena in še dva odrasla mladeniča. Gašperček jih je pozdravil in vprašal ali potrebujejo kakega hlapca. Omenil je še, da je vajen tudi tesarkega dela.

Grajščak je takoj sprejel krepkega fanta in ga vodil s seboj v sobano. Velel mu je sestiti in ga vprašal od kod je in kdo so njegovi starši.

Pa komaj je fant povedal, da je njegova mati pred tolikimi in tolikimi leti služila v tem gradu, pa da ji je bilo Jera ime, je graščak kar planil k njemu, ga objel in zaklical:

«Ti si, ti si moj sin!»

Dolgo časa sta se gledala oče in sin. Naposled je izpregovoril oče:

«Ali hočeš ostati pri nas?»

«Ostanem, ako sem všeč vam in vaši gospe!»

«O tem ni govorenja, saj sem jaz gospodar, svojih otrok pa tudi nimava. To pa je kazen božja, to vem», vzdihne graščak.

Pečavski je poklical svojo ženo; govorila sta nekaj po nemški. Večkrat je gospa po strani pogledala Gašperčka. Seveda ju ta ni razumel, kaj

so pogovarjata, a spoznal je takoj, da ga mrzi. Odhitela je kmalu venkaj.

«Ona že ve, kdo si. Kar ostani! Kako ti je pa ime?»

«Gašperček sem. Po vrhu mi rečejo še najdenček. Ne vem, če bi ostal. Gospa me gledajo zelo postrani.»

«Nič ne dene. Sčasoma se bosta že privadila drug drugega.»

«Ne vem, kako bo», odgovori sin.

Že tisti večer je spal Gašperček v pečavskem gradu; šele po dolgih 24 letih pod streho svojega očeta.

* * *

Gašperčku ni nič primanjkovalo v gradu kljub hudim vojnim časom, ki so bili takrat.

Bilo je nekega mrzlega zimskega dne. Graščak pečavski in njegov nezakonski sin Gašperček sta sedela sama v toplo zakurjeni sobi in gledala, kako je mrzla burja vrtela sem in tja snežinke. Pa izpregovorilo otožno sin:

«Oče, meni ni več obstanka pri vas, gospa me ne more videti, a tudi vsa družina me gleda postrani. Kar posmehujejo se mi. Zato bom šel iz tega kraja proč, daleč proč.»

«Kam hočeš iti v tem mrazu in v teh hudih časih?» ga vpraša oče.

«K vojakom grem. Ako ste tako dobri, vodite me čimprej v Ljubljano!»

(Dalje.)

Če se zamudi vlak.

Potnik priteče ves zasopel na postajo.

«Ali bom še dobil kamniški vlak?» vpraša portirja.

«To je odvisno od tega, kako znate teči.»

žaj. Z dobrim gospodarstvom in napredkom se da pa vse doseči.

Kar se tiče zvišanja pridelkov, se dajo pridelki, eni kakor drugi, še povsod zvišati. O tem ne more biti nobenega dvoma. Zvišati se dajo pridelki žita, pridelki krme, pridelki vina, mlečni in živalski pridelki itd. Povsod se da še kaj doseči. Naša zemlja je bogata, treba je le, da znamo iz njenih zakladov črpati.

Drugo je pa vprašanje glede znižanja pridelovalnih stroškov. Na prvi pogled se sploh oba pojma o zvišanju pridelkov in o znižanju stroškov medsebojno izključujeta, kajti večji pridelki se dosežejo le ob intenzivnejšem ali jačjem pridelovanju in s pomočjo novodobnih pripomočkov, umetnih gnojil itd., kar je vse v zvezi z večjimi stroški. Vendar se da tudi tukaj, zlasti na malem posestvu, marsikaj doseči v prilog večjih dohodkov, ne da bi treba za to v denarju kaj več potrositi.

Glavna pridelovalna sila na kmetiji je delo in to se da še pomnožiti in tudi poceniti. Pomnožiti ga kaže na mali kmetiji, ki jo opravljamo z lastnimi silami, in pa kulture, ki se bolje izplačajo, če jim privoščimo nekoliko več dela, ker so za boljše delo hvaležne. To čutimo zlasti pri raznih okopavinah, ki so za pomnoženo delo (večkratno okopavanje) posebno hvaležne. Po drugi strani se da pa eno in drugo delo tudi poceniti, če ga opravljamo z uprežno živino in s stroji in če ustvarimo s pravilno setvijo tudi potrebne pogoje za tako obdelovanje. V tem pogledu se da pri nas še marsikaj dobrega doseči. Marsikaj dobrega za pocenitev pridelovanja se da pa tudi na ta način doseči, da se poprijemamo v večji meri kultur, ki nas manj stanejo in ki nam zagotavljajo trajne uspehe. Tu čem spada pred vsem živinoreja (v širšem pomenu besede) v zvezi s pridelovanjem krme, ki je pri nas še povsod pomankljiva.

Slednjč pa lahko znižujemo stroške sploh z intenziviranjem poljedelstva s pomočjo umetnih gnojil, strojev itd. Glavno pri tem je, da se taki in enaki stroški pridelovanja dobro poplačajo in da nam vržejo v prodanih pridelkih in proizvodih lep dobiček, ki naj izdatno presega tozadevne stroške.

Pomnoženim pridelkom mora seveda z roko v roki priti na pomoč tudi ugodno oddaja pridelkov, in zato je poleg dobre produkcije potrebno slej ko

prej tudi dobro vpeljana trgovina, ki je glavni pogoj za boljši napredek.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Slaba kupčija. Cene nespremenjene. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali 28. oktobra (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 230 do 247 Din 50 p; rž, baško, po 210 do 212 Din 50 p; moko «0» po 355 do 365 Din; turščico, baško, novo, umetno sušeno, po 197 Din 50 p do 200 Din.

ZIVINA. Živinski sejmi so zadnje čase bolj slabo obiskani. Posebno zadnji celjski sejem je imel malo kupcev. Občutno se je na sejmu poznal vpliv hude gospodarske krize v Savinjski dolini. Na sejmu je bilo pripeljanih 119 glav goveje živine, prodanih pa je bilo komaj 40 glav. Prodajali so (za kilogram žive teže): vole po 10 Din 50 p, dočim se je gibala cena volov sicer med 9 in 11 Din, telic med 9 do 10 Din, krav med 7 Din 50 p do 9 Din in krav klobasaric med 4 in 5 Din.

HME J. Ker so se v inozemstvu cene zboljšale, je bilo opazati tudi v Savinjski dolini neznatno zboljšanje cen. Cene so se gibale med 2 do 8 Din za kilogram po kakovosti.

Sejmi

2. novembra: Jesenice na Dolenjskem, Mirna, Cerknica pri Logatcu, Vitanje.
3. novembra: Dravograd.
4. novembra: Zagorje ob Savi, Višnja gora, St. Jernej na Dolenjskem, Lisično pod Pilštanjem, Pišeece, Konjice, Braslovče (živina in blago).
5. novembra: Bellinca.
6. novembra: Velike Lašče, Mengeš, Vrhnika, Jesenice na Gorenjskem, Brežice, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Nova cerkev.
9. novembra: St. Vid pri Stični, Ponikva.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili te dni v valutah:

- 1 dolar za 56,25 do 56,45 Din;
- v devizah dne 28. oktobra:
- 1 dolar za 56,35 do 56,55 Din;

100 francoskih frankov za 221,77 do 223,77 Din;
100 italijanskih lir za 295,15 do 297,15 Din;
100 nemških mark za 1351,25 do 1354,75 Din;
100 avstrijskih šilingov za 793,29 do 796,29 Din;
100 češkoslovenskih kron za 167,11 do 167,91 Din;
100 madžarskih pengov za 987,82 do 990,82 Din.
Iste dne se je trgovala Vojna škoda po 423 do 424 Din, investicijsko posojilo pa po 84,50 Din.

DOMAČE NOVOSTI

* **Cenjenim dopisnikom!** Ker se odslej urejanje lista zaključuje prej, moramo imeti dopise za vsako številko najkasneje v torek dopoldne v rokah.

* **Kraljeva zahvala rudniku v Velenju.** Direkcija državnega rudnika v Velenju je prejela ob priliki otvoritve obrata v električni centrali naslednjo brzojavko: «Nj. Vel. kralj je vzel z zadovoljstvom na znanje tople izraze vdanosti, izrečene ob priliki otvoritve nove kalorifčne električne centrale pri državnem rudniku v Velenju, in je blagovolil odrediti, da izjavim Njegovo iskreno zahvalo. Minister dvora B. D. Jevtič».

* **Vodnikove knjige** bodo prihodnji teden dotiskane in se bodo začele razpošiljati. Kdor se še ni vpisal v Vodnikovo družbo, naj to vsaj sedaj nemudoma stori. Mora pa se prav požuriti, da ne zamudi, ker je zadnji čas Poiščite družbenega poverjenika in plačajte mu samo dva kovača za štiri krasne knjige!

* **Imenovanje novega komandanta naše vojne mornarice.** Na predlog ministra za vojsko in mornarico je kralj podpisal ukaz o imenovanju viceadmirala Viktorja Wickerhauserja za komandanta celokupne vojne mornarice.

* **Razdelitev zimske službene obleke** poštanim nameščencem. Oblastna poštna uprava bo razdelila za zimsko dobo 1929./1930. zimsko službeno obleko (bluzo in hlače), čepice in zimske suknje vsem uslužbencem, ki imajo pravico do službene obleke. Pravico do službene obleke imajo le zvaščniki in služitelji, in sicer: a) pri poštah v Ljubljani in pri pošti v Mariboru 2 takoj po nastopu službe, b) pri vseh ostalih poštah pa šele, kadar postanejo stalni, to je po treh letih nepretrgane poštne službe. Do zimske suknje pa imajo

SOTEŠCAN:

Nevesta roparskega poglavarja

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

«Midva sva rokovnjača; vsak naju že pozna. Lenuha, postopača, povsod, nikjer doma. Tralalala, tralalala...»

Ko bodeva umrva, končano še ne bo. Tam dol ga bova žrva in meriva zlato. Tralalala, tralalala...»

Tam bova se igrava, namočena ko čep, hudiču nagajava, ga cukava za rep. Tralalala, tralalala...»

«Dovolj!» ju je zadovoljno ustavil in zamahnil z roko v znamenje za nastop. Tolovaji so se pokorno postavili okrog njega ter mu podajali svoja poročila. Kar je kdo izvedel ali izvohal ponoči, mu je moral zjutraj nemudoma naznaniti.

Prvi se je oglašil Lisjak, poglavarjev zaupnik. Njegovo obnašanje je bilo prikupljivo, gladko mu je tekla beseda, znal je živahno govoriti. Predložil je kos smrekovega lubja, na katero si je narisal načrt, kako bodo oplenili bogato graščino. Obzidje je nizko, za prehod zažestujejo lestve,

ki so spravljene pod kozolcem», je zgovorno našteval. «Okno v pritličju nima omrežja, vratar zaklene vrata in zaspi, beriči ne bodo pripravljani. Odšli bomo nemoteno po stranski poti z bogatim plenom. Treba bo pripraviti voz, vreče ne bodo zadostovale.»

«Načrt ni tako lahek», mu je Strojnin preudarno ovrigel. «Hlapci in beriči so dobro oboroženi. Mi pa ne iščemo boja, marveč se mu izogibamo. Skrivoma pridemo in potihoma odidemo.»

«Tudi meni se gabi nepotrebno prelivanje krvi, ljubim pa drzne napade, ki ne zahtevajo človeških žrtev. V sili pa se ne bojim zasukati meča in udariti po glavi.»

«Nehaj, sit sem tvojega modrovanja. Načrt bom proučil in premeril okolnosti, potem se bomo posvetovali.» — Ropar se je zamislil in nadaljeval po kratkem molku: «V seznamu naših obiskov je tudi grad Belinje. Ali si izvedel moje naročilo?»

«V redu, modri poglavar. Tajni vhod je odkrit. Ves dan sem se plazil med skalovjem po strmih pobočju. Našel sem malo odprtino, skozi katero sem prišel na podzemski hodnik do stopnic, držičih navzgor v graščino. Na vrhu prav nad stopnicami je zakladnica — shramba za zlatino, srebrnino, razne umetnine in druge dragocenosti. Z lahkoto jo bomo izpraznili.»

«Lisjak!» Poglavar je veselo poskočil in iztegnil roke, komaj se je premagal, da ni objel svojega ajdaša, kar bi kot poveljnik ne bil smel storiti. Trdega in osornega se je moral kazati v svojem dostojanstvu.

«Storil sem, kar je bilo v moji moči. Spremljala me je zavest, da te bom zadovoljil, kar mi je ljubše kot še tako veliko plačilo.»

«Poveril ti bom še neko drugo zadevo, o čemer bova pozneje govorila. Dozdaj si bil moj zaupnik, a ne bo več dolgo, ko boš moj namestnik.»

«Govori, poglavar. Tvoj hlapec te posluša.»

«Pozneje, prijatelj. Slišati moram še druga poročila.»

Lisjak se je umaknil v kot nazaj na ležišče. Za njim je pristopil Bradač, njegov tovariš. Pod pazduho je tiščal vrečico, katero je položil na mizo pred poglavarja.

Strojnin mu je stisnil desnico. «Vidim, da si dobro opravil», se mu je široko nasmehnil.

«Kakor si mi naročil», mu je pohlevno odgovoril. «Prinesel sem ti dragocenosti iz graške zakladnice, nosila jih je kneginja in njena plemenita hčerka. Tukaj so njuni obeski, dragulji, biseri, srebrne zapestnice, prstani in uhani.»

Poglavar je segel po vrečico ter jo je radovedno pretipal. Usta so se mu raztegnila do ušes, tako mu je dopadlo njeno šumenje. Molče jo je položil na polico, vdelano v zid nad njegovo glavo.

«Vrednost je neprecenljiva», se je Bradač širokoustil. «Dokaj spretnosti in poguma je bilo treba, nobena nevarnost me ni strašila.»

«Ali je šlo brez boja? Si li koga ranil ali celo umoril?»

«Nikogar. Grajski pes Sultan je edina žrtev. Ubil sem ga radi varnosti, da ni rentočil. Samo enkrat je zalajal in potem sem imel mir, nihče me ni opazil. Vrata sem zaklenil, preden sem izginil v temo. Kadar najdejo psa, bodo začeli kaj slutiti.»

«Zaslужil si posebno pohvalo. Tvoj delež bo največji, kadar bomo delili. Zdaj se lahko okrep-

srednje 3-50 do 4-50 dinarjev, prvovrstna 4-50 do 6 dinarjev za kilogram in zaboji po 5 kg za 30 dinarjev. Za hruške se je zahtevalo 4 do 6 dinarjev, vendar pa ni bilo zanje zanimanja. Za orehe se je zahtevalo 10 dinarjev za kilogram. Izredno lepe kutine so se nudile po 6 dinarjev za kilogram. Razen domačih kupcev so posetili sejum tudi inozemski iz Avstrije, Belgije in Holandske.

* **Vodovod v Soštanju** postaja resnica. Zemljišče z izvirov v Belih vodah je mestna občina pred kratkim že kupila. Te dni so pa pričeli s prvimi deli. Zaenkrat bodo delali na to, da zajamejo vse izvirke v enega, na kar se bo pričel graditi velik vodni rezervoar. Drugi tak rezervoar bo grajen na Goricah, odkoder bodo šle glavne cevi vodovoda po mestu.

* **Izseljevanje zagorskih rudarjev.** Kakor javljajo, je večje število zagorskih rudarjev odpotovalo te dni na Holandsko, kjer se jim obeta večji zaslužek. Med izseljenci so tudi taki rudarji, ki so tu dobro zaslužili. Ti so pri odhodu govorili, da jih neka sila kar žene z domače zemlje.

* **Pred izdajo spominskih poštinih znamk.** Minister za javna dela je odredil, da se spominske poštne znamke, izdelane v spomin na tisočletnico hrvatskega kraljestva, puste v promet 1. novembra letos. Znamke so izdelane za 50 par. 1 Din in 3 Din, prodajale pa se bodo s pribitkom po 1 Din, 1-50 Din in 4 Din.

* **Madžarsko letalo pri Sv. Lenartu.** V vasi Hrastovec pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah so imeli pred dnevi nenavadnega gosta. Zaradi neugodnega vremena je namreč pristalo tamkaj neko madžarsko letalo. O dogodku so bila takoj obveščena naša oblastva in je včeraj odšla na kraj zasilnega pristanka komisija, da se ugotove pravi razlogi pristanka tujega letala na našem ozemlju.

* **Težave splavarjev.** Spričo izredno nizkega stanja Drave imajo splavarji s splavi po tej reki velike težave. Te dni sta dva težko natovorjena splava z bukovimi drvni obtičala v dravskem toku in se je splavarjem le z velikim trudom posrečilo, da so s pomočjo več parov konj potegnili vsaj za silo splav blizu brega. Drava nedvomno že dolga leta ni bila v Mariboru tako plitva kakor letos.

* **Smrtna posledica nesreče.** V Ljubljani je preminul ugledni trgovec g. Drago Schwab ki je bil nedavno po nesreči obstreljen na lovu v svojem rojstnem kraju v St. Pavlu v Savinjski dolini.

* **Nesreča na prireditvi.** Predzadnje nedeljo zvečer so priredile delavke jeseniške tovarne trgatev grozdja v prostorih gostilne pri «Jelenu» na Savi. Da bi bila prireditev še bolj originalna, so imeli tudi viničarskega čuvaja in tega je igral 23letni Franc Česenj, doma iz Vogel pri Kranju, delavec v jeseniški tovarni. Česenj si je dal na okraz nalepiti dolgo brado in košate brke ter vse skupaj zelo krepko pritrdil. Ne ve se še, ali si je hotel sam prižgati cigareto, ali pa mu je brado iz hudomušnosti zažgal kdo drugi, skratka, brada je pričela goreti. Ker pa je bilo vse skupaj zelo krepko pritrdjeno, si siromak tega nesrečnega okraska ni mogel takoj odstraniti, tako da se je močno opeknel po vsem obrazu ter ima hude opekline tudi v nosni duplini.

* **Divjo mačko je ustrelil** v lovskem revirju veleposestnika Terčelja posestnik Franc Bračko od Sv. Jurja ob Pesnici.

* **Stari Anglež se hoče pomladiti v naši državi.** V sanatoriju dr. Uzela v Novem Sadu sta bili v početku preteklega meseca izvršeni dve operaciji za pomladitev s spolnimi žlezami usmrčenega vojska. Rezultati izvršenih operacij doslej niso znani. Te dni se je informiral, kakor posnemamo

po listih, neki bogati Anglež, ali bi se mogla tudi na njem izvršiti podobna operacija. Lastnik sanatorija je baje našel mladega človeka, ki je proti dobri odškodnini pripravljen dati v to svrhu na razpolago svoje spolne žleze. Anglež je bil o tem obveščen in je brzojavno priglasi svoj prihod v Novi Sad.

* **Drevo je je usmrtilo** Zidarjeva žena Marija Fekonjeva iz Zgornje Hrušice pri Dobrunjah je v gozdu nabirala dračje in naletela na skupino delavcev, ki so podirali drevesa. Nesreča je hotela, da je na Fekonjevo naenkrat padlo neko nasekano drevo, ki je ubogo žensko udarilo z vso silo po glavi in jo pokopalo pod seboj. Nesrečnica je obležala nezavestna in so jo morali nemudoma prepeljati v ljubljansko splošno bolnico. Tamkaj pa je poškodovanka kmalu potem na posledicah poškodb preminula. Drevo ji je prebilo lobanjo, poleg tega pa je imela še notranje poškodbe.

* **Smrtna nesreča železničarja.** Huda nesreča se je pripetila te dni na tovornem kolodvoru na Zidanem mostu, katere žrtev je postal komaj 25letni železniški premikač Franc Škofič, bivajoč v Marija Gradu pri Laškem. Škofič je prišel pod vlak in bil hudo ranjen prepeljan v celjsko bolnico. Takoj po prevozu v bolnico je bil operiran in se je nahajal ves čas po nesreči pri polni zavesti. Ker pa je izgubil ogromno množino krvi, je bilo njegovo stanje že v času operacije obupno. Že zvečer je mladi Franc Škofič, zvesta žrtev svojega poklica, podlegel strašnim poškodbam.

* **Strašna smrt vlakovodje.** Progovni preglednik Gabrovšek je naletel te dni zgodaj zjutraj v bližini aeroplanske lope onkraj Černetove ulice v Ljubljani na grozotno najdbo. V svitu brleče svetiljke je zapazil na progi pred seboj razkosano človeško truplo. Mrtvi človek, ki sta mu bili odrezani v stopalih obe nogi, je imel strto v zapetju tudi levo roko in črepijo. Gabrovšek je mogel potegniti truplo samo s tračnic kraj proge, na kar je hitel v Šiško na Celovško cesto, kjer je prijavil odkritje na policijski stražnici. Takoj sta se odpravila s preglednikom Gabrovškom na označeno mesto policijski nadzornik in stražnik, ki sta ugotovila, da je mrtvec leta 1875. na Vrhniki rojeni vlakovodja France Dobrovoljec, stanujoč v Černetovi ulici v Šiški. O strahoviti nesreči je bila že v jutranjih urah obveščena pokojnikova rodbina.

* **Avtomobil jo je povozil.** Na Ljubljanski cesti med Narodnim domom in Mestnim kinom v Celju je podrl neki osebni avtomobil 43letno kmetico Katarino Trobiševico iz Loč, občina Šmartno v Rožni dolini, na tla in je ponesrečenka dobila na rokah in nogah k sreči le lažje poškodbe.

* **Dve hudi nesreči pri delu.** V svojem gozdu v Čermožicah je pred dnevi podiral 30letni posestnik Jernej Škrabelj-bukve. Nenadoma pa se je nasekana bukev podrli proti njemu tako nesrečno, da ga je zadela z vso težo na desno nogo in mu prelomila kost, ki je z zlomljenim delom predrli meso in kožo. Prepeljan je bil v celjsko javno bolnico. Enako poškodbo je dobil 7letni posestnikov sin Jože Gradišnik iz okolice Trbovelj. Svojemu stricu je pomagal pri odvažanju korenja z njive domv. Ko je potiskal voz pri strani, je zašel pod kolo, ki mu je zlomilo nogo pod levim kolonom. Tudi njega so oddali v zdravljenje v celjsko bolnico.

* **Pozor pred nakupom blaga pri krošnjarijih.** Na Jesenicah in v okolici zelo radi prodajajo blago za obleke razni krošnjariji. Tako je pred kratkim neki krošnjar nekemu delavcu ponujal blago za obleko meter po 300 Din, ki ga je delavec tudi vzel na dogovorjene obroke proti dveletnemu odplačilu, toda ga je krošnjar takoj prve mesece pritisnil, naj mu plača vse, česar pa delavec ni zmoget. Krošnjar ga je tožil po odvetniku, mu s tem napravil velike stroške in mu končno še odvzel obleko.

* **Požar v Vogljem.** Pretekli četrtek popoldne je nastal v Vogljem pri Kranju večji požar. Pričelo je goreti pri županu g. Francu Moču. Ogenj se je hitro razširil in zavzel precejšen obseg. Županu so pogorela do tal vsa gospodarska poslopja, ki so bila sicer lesena, toda krita z opeko.

Škoda pa je še tem večja, ker je ogenj uničil velike shrambe poljskih pridevkov. Gasilna društva, ki so prihitela tudi iz sosednih vasi, so rešila stanovanjsko hišo. Kakor se je kmalu ugotovilo, je ogenj povzročila neka deklica, ki se je igrala z vžigalicami tik za skednjem.

* **Požar na Polzeli.** Nedavno je pogorelo lepo gospodarsko poslopje polzelskega župana. Sprva niso mogli ugotoviti vzroka požara, potem pa se je dognalo, da je zanetil ogenj neki slaboumnež, ki se je začasno nahajal v oskrbi pri g. županu. Škoda je ogromna.

* **Dva drzna vloma v Celju.** Te dni je celjsko prebivalstvo razburila vest, da je bil ponoči izvršen v trafiko g. Mihaela Pika na Kralja Petra cesti velik vlom, pri katerem so odnesli vlomilci bogat plen. Vlomilci so vdrli v trafiko iz poleg ležeče drvarnice, kjer so iztrgali ključavnico in prebili zid. Nato so zlezli skozi odprtino in pobrali iz trafike velike množine cigaret vseh vrst, cigar, tobaka, galanterije, kovanega drobiža, 100 italijanskih lir, 20 šilingov, 50 srebrnih kron, za 5500 Din poštinih znamk in za 1750 Din ročkov ter s plenom brez sledu izginili. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša nad 18.000 Din. Ni se še poglelo razburjenje zaradi vloma v Pikovo trafiko, že je bil naslednjo noč izvršen v neposredni bližini Pikove trafike vlom v pisarno kamnoseškega podjetja bratov Kullich v Aškerčevi ulici. Vlomilec je prispel na dvorišče pred pisarno skozi sosednji vrt po isti poti, kakor se je je poslužil vlomilec v Pikovo trafiko. Vlom je opazila v nasprotni hiši stanujoča ga. Ana Trinkova, ki se je ponoči prebudila in stopila k oknu. Opazila je v Kullichovi pisarni prižgano električno luč in obenem zaslišala nerazločno ropotanje. Odhitela je k bližnjemu stražniku in ga obvestila o dogodku. Stražnik je javil zadevo policijskemu nadzorniku g. Vrčkovniku, ki se je nemudoma podal z več stražniki na lice mesta in takoj zaprl vse izhode iz Aškerčeve ulice. V tem je prodiral previdno proti Kullichovi hiši, kjer je prebudil lastnika podjetja, da je odšel v pisarno. V pisarni vlomilec ni bilo več, pač pa je pričala razbita šipa v oknu, po kateri poti se je nočni nepovabljen gost splazil v pisarno. Ko je bilo vse mirno, se je policija poskrila v bližnji okolici in pazila, kje bi se pojavil vlomilec. Okrog 6. zjutraj, ko se je že zelo danilo, je g. Kullich ponovno odšel v pisarno in našel v njej vlomilec v osebi 24letnega ključavničarskega pomočnika Friderika Kirbiša, doma iz Cirkove na Dravskem polju, ki se je baš pripravljal, da bi odnesel novo zimsko suknjo. Policija je Kirbiša takoj zaslišala in spravila v zapor.

* **Tatvina.** V Retju pri Trbovljah je okradel neki mlad pastir Franc gostilničarja Zupančiča. Fant je doma nekje iz Primorja in je bil že kaznovan. Odnesel je 700 Din, katere je lahkomišeno zapravil z drugimi pobalini. Povabil je tudi vaške fante ponoči v gostilničarjevo klet, kjer so si ga privoščili. Za vse te grehe bo moral Franc dajati odgovor pri sodnji.

* **Vlom na Trati.** Te dni je neznan dolgoprstnik obiskal gostilniške prostore g. Antona Hafnerja, gostilničarja in starološkega župana na Trati. Vlomilec, ki ga ni oplašila niti jasna mesečna noč, si je v bližnji drvarnici omislil močan, več metrov dolg železen drog in veliko sekuro, se potuhnul v senci visokih kostanjev in šel nato na delo. Zataknil je drog v železno omrežje pritličnega, proti vzhodu ležečega okna, in si napravil za vitkega človeka dovolj veliko odprtino. Oborožen s sekuro je zlezal v gostilniško sobo v trdnem upanju, da bo plen obilen. Ker pa gospodar Hafner gotovine preko noči nikoli ne pušča v gostilni, se je brzkone zelo razočarani zločinec moral zadovoljiti s suknjičem, sportno čepico, šopom ključev in par brezpomembnimi malenkostmi, na kar je po isti poti odšel na prosto. V spomin na njegov poset je ležala sredi sobe sekira. O storilecu sicer ni sleda.

* **Slepar in tat.** 33letni delavec Lojze Raušl iz Ručmancev se je seznanil z različnimi ženakami v okolici Slatine Radencev in izvabil trem večje zneske denarja, na kar je izginil iz tamošnje oko-

Slivovko pristno do mačoeden-
in dvakrat žgano ter brinjeve
jagode kupim.

Pismene ponudbe pod

344

Slivovka
na upravo „Domovine“.

lice. Skupno jih je osleparil pod različnimi pretvezami za nad 7000 Din. Raušla zasledujejo orožniki tudi zaradi raznih tatvin, vendar se zlikovce dobro skriva in ga ne morejo prijeti.

* **Večja tatvina.** Te dni je bila pri g. Korbarju v Zagorju zopet izvršena večja tatvina. To pot je tat okradel Korbarjevega hlapca Toneta Zibreta in delavca Franceta Andriliča. Tatini: kemu ptiču so morale biti domače razmere znane, ker je s ključem odprl stanovanje, pobral, kar se mu je zdelo vredno, na kar je vrata zopet zaprl in spravil ključ nazaj na svoje mesto. Hlapcu Zibretu je ukradel dve obleki, štiri srajce, štiri spodnje hlače, robce, klobuk, zimsko suknjo, kratek suknjič, srebrno uro ter 17 Din, delavcu Andriliču pa dve srajci, robce in 228 Din. Težko je prizadet Zibret, ki mu je ostalo samo tisto, kar je imel na sebi. Ukradene stvari so ocenjene na 4000 Din. Tatvina je bila izvršena baš v času, ko sta se imenovana mudila na postaji, kjer sta bila zaposlena z vožnjo cementa. Tat je gotovo njuno odsotnost opazil in porabil, da ju je okradel. Sumi se, da je izvršil tatvino neki bivši Korbarjev uslužbenec, ki je pred tremi leti ukradel g. Korbarju iz pisalne mize 140.000 Din.

* **Aretacija dveh nevarnih vlomilcev.** Pred par dnevi se je pojavilo v parku in Kralja Petra trgu v Ljubljani več stražnikov in detektivov. Približali so se neki klopici, na kateri se je stiskal mlad, močan fant. Čim je ta opazil stražnike, je skušal pobegniti, bilo pa je že prepozno. V naslednjem trenutku je 24letni Rudolf Virant, rojen in pristojen v Ljubljano, dolgo zasledovan vlomilec, že bil uklenjen. Skušal se je še vedno izviti iz rok mož postave, a zaman. Videč, da tako ne gre, se je fant premislil. Padel je na tla in se delal onesvečenega. Stražniki pa so njegov namen kmalu spoznali, ga obudili zopet k «zavesti» ter odvedli na stražnico. Kmalu za njim so prignali v zapor tudi njegovega tovariša, 24letnega Antona Čebelo, bivšega natakarskega vajenca, pristojnega v Litiji.

* **Detomor v Radvanju.** Te dni je bilo izvršeno raztelesenje trupla novorojenčka, ki so ga našli v mrtvašnici na radvanjskem pokopališču. Pri raztelesenju se je ugotovilo, da je bil otrok zadušen ter da gre za detomor. Zandarmerija poizveduje za brezsrčno materjo.

* **Dva tatova na Pohorju.** Na Pohorju, zlasti v okolici Sv. Lovrenca, sta se potikala že dalje časa 25letni Valentin Kotenik iz Dola v laškem srezu ter neki Alojz Brinovšek. Imenovana sta vdrla 17. t. m. v neko shrambo ter ukradla na škodo delavca Franceta Lešnika čez 3 m temnozelenega blaga iz domače volne. Naslednji dan sta se lopova polastila kolesa znamke «Omikron», last Mihaela Peteržinka. Orožniki so Brinovška kmalu izsledili, čóčim je Kotnik z ukradenimi stvarmi pobegnil.

* **Ukradeno perilo je prodajal.** V vasi Smokuč pri Begunjah so zalotili orožniki 59letnega Martina Jereba iz Trebeljnega pri Litiji, ki se je potepal v tamkajšnji okolici. Jereb je nosil s seboj 6 rjuh in prevleko za odejo, ki jo je nudil ljudem naprodaj. Orožniki so Jereba, ki je perilo nekje ukradel, aretirali. Blago pa zaplenili. Rjuhe in ostalo perilo ima monogram J. T.

* **Zasledovan tat.** V hišo posestnika Franceta Blasa v Tomačevem se je vtihotapil te dni 24letni, že dalje časa zasledovani tat Rudolf Sajovic iz Motnika. Tat je odnesel 6 rjuh, 2 kosa blaga, srebrno moško uro ter 400 Din gotovine. Sajovic je srednje velike postave, plečat, rdečkaste ga obraza in oblečen navadno v sivo sportno obleko.

* **Prijeta sleparka.** Te dni je neznana mlajša sleparka pod lažnivo pretvezo izmaknila 15letni Kristini B. v Zavodnem pri Celju 400 dinarjev, nekaj platna in obleke. Policija je o sleparki obvestila okoliške orožniške postaje in že naslednji dan je bila v Spodnji Kostrivnici aretirana na svojem domu 18letna Angela Groskova, ki je priznala sleparstvo in izjavila, da si je za prisleparjenih 400 dinarjev nabavila nekaj obleke, platno pa je prodala za 20 dinarjev neki svoji sosedu. Oddana je bila v zapor celjskega okrožnega sodišča.

* **Vlom v Ribnici pri Kočevju.** Neznani tatovi so eno zadnjih noči vlomili v trgovino g. Josipa Divjaka v Ribnici pri Kočevju. Odnesli so raznega tkaninskega blaga in nekaj drugih predmetov v skupni vrednosti za okrog 60.000 Din. Tatovi so plen spravili pod kozolec gostilničarja g. Podobja, odkoder so ga z vozičkom odpeljali neznankam.

* **Družba drznih vlomilcev.** V noči med 25. in 26. t. m. so se neznani svedroveci prikradli v stanovanje tapelnika g. Plementaša v Ratenski vasi pri Rogaski Slatini. Pri svojem poslu so bili zelo previdni. Ključko od vrat spalne sobe so privezali zunaj na bruno, da ne bi mogel nihče iz sobe, ako bi se slučajno prebudil. Šele potem so se vtihotapili v nasproti ležečo sobo, pobrali v prvi vrsti obleko in perilo in napravili občutno škodo, na kar jih je vzela noč. Nemalo so se stanovalci začudili drugo jutro, ko niso mogli iz sobe. Morali so priklicati sosede, da so jim odprli. Svedroveci, ki jih je bilo očitno več, so se nato lotili trgovine g. Otorepca. Prodajalko, ki je spala v gornjih prostorih, je zbudil ropot. Vsa preplašena je začela vpiti: «Tatovi, tatovi!» Zato so zlikovci morali odkuriti praznih rok, vendar niso popustili. Nekako ob 2. so bili na delu že pri hiši krojača g. Vidgaja, hoteč se preskrbeti z oblekami in blagom. K sreči so se prebudili pomočniki in jih prepodili. Poizkušali so srečo še na več krajih, a povsod zaman. Slednjič so po truda-polnem delu postali lačni. V mrežo na oknu mesnice g. Hvaleca so izrezali luknjo in s pomočjo palice izvlekli okrog 3 kg klobas. Ker se je že danilo, so nadažnje poizkuse opustili ter neznankam izginili. Že naslednjo noč, med soboto in nedeljo, so skušali priti v hišo nekega posestnika v Ratenski vasi. Toda ljudje, ki so postali zaradi dogodkov prejšnje noči pozornejši, so začutili kmalu trdovratne zločince ter jih pregnali.

* **Pri glavobolu, omočici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti** sezite takoj po staropreizkušeni **Franz Jožefovi grenčici.** Priporočila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne boleznineoudarjajo, da je **Franz Jožefova voda** izborna učinkujoča naravno sredstvo. **Franz Jožefova grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Sadna razstava v Stari Loki pri Skofji Loki

Dne 20. t. m. se je vršila v Stari Loki okrajna sadna razstava. Otvoril je razstavo gosp. Kalan Franc iz Suhe. V kratkih in lepih besedah je govoril nato zastopnik ljubljanskega oblastnega odbora g. Kuret, ki je navduševal prisotne za sadjarstvo. Nato je spregovoril tudi g. Zdolšek kot zastopnik oblastnega kmetijskega nadzorništva iz Kranja, ki je v sličnem tonu vzpodbujal prisotne za sadjarski panog.

Zasluga, da je ta prva sadna razstava v Stari Loki tako dobro uspela, gre v prvi vrsti g. Petru Porenti iz Stare Loke. Tudi ostali odborniki, kakor gg. Viktor Omerza iz Kranja, Vinčo Rupret, šolski upravitelj v Smledniku, Janez Ješe, Jāma, Ivan Kosiša iz Ilovke, Jože Burgar iz Hraš, Jože Kuralt iz Žabnice, Jože Draksler, Praše, Janko Likozar, Franc Logonder in Franc Hafner so pripomogli z zbiranjem sadja, da je razstava uspela. Posebno lepo sadje so razstavili gg. Viktor Omerza iz Kranja, Jocič, šolski upravitelj v Olševku, Franc Logonder iz Virloha, Janez Ravnihar iz Stare Loke, Franc Ješe iz Stražišča, Franc Hafner iz Binklna, Anton Hafner iz Žabnice in Peter Porenta iz Stare Loke.

Pozabljenost.

«Štefan, posodi mi 10 Din. Pozabil sem denar-nico doma.»

«Prav rad. A kako moreš biti tako pozabljen? Kaj če dobi denar tvoja žena?»

«No, ta bo zelo razočarana, ker je notri le 10 par.»

Okusno so okrasile dvorano gospodične Cecilija Dolinarjeva, Ivana Hafnerjeva, Marica Šinkova, Franca Godovičarjeva in Ivana Hafnerjeva iz Binklna. Tugi g. Porenta, po domače Fortunovec, je šel razstavi v vseh ozirih na roko. Dal je dvorano brezplačno na razpolago in pogostil obiskovalce. Za godbo so skrbeli vrli tamburaši iz Škofje Loke. Ta lepa prireditev naj bo kažipot za povzdigo sadjereje, ki bo marsikateremu kmetovalcu nov vir dohodkov. Na razstavi je bilo zastopanih nad 200 vrst namiznega sadja. Po razstavi se je sadje razprodalo po 2.50 Din kg.

Mir pokojnikom . . .

Oj grobu — spomin življenja,
ob križu križ — dokaz trpljenja,
globoko v grobu — pest koččic,
nikjer sledi cvetočih lic.

In vendar zdi se mi nocoj,
da vidim drage pred seboj;
na grobu luč žari tako
kot nekaj mamic oko.

Razlega se mrtvaški spev
kot daljne večnosti odmev;
na grobih zadnji cvet bleđi,
spominja nas minljivosti.

Soteščan.

Na grobovih

Najresnejši dan v letu je dan Vseh svetih. Drevje je že večinoma orumenelo, hladni veter pihlja in raznaša listje — kras naših dreves. Nehote se človek domisli: Kakor narava izgubja svoj zeleni kras, enako bo prej ali slej tudi z našim življenjem. Tudi mi se bomo umaknili s tega sveta in naredili prostor drugim . . .

Na božjih nji vah je na dan Vseh svetih tako lepo in praznično: grobovi naših nepozabnih pokojnikov so večinoma okrašeni s cvetkami in pota med gredicami so posuta z belim peskom. Zvečer po «Zdravi Mariji», ko zvonovi tako otožno brnijo, pa gori na pokopališčih nebroj malih lučk.

Nekoč pred leti sva na praznik Vseh svetih hodila s prijateljem sem in tja po pokopališču. Prav zamišljeno in počasi sva stopila mimo grobov.

Ustavila sva se.

«Tone, vidiš, tukaj počiva stari bogatin. Njegov grob je zanemarjen in opušen, podoben čisto njegovemu življenju. Vse življenje je te vlačil skupaj, za drugo pa se ni brigal. Njegovi otroci, slabo vzgojeni, znajo njegovo vemoženje le zapravljati. Ni še deset let od njegove smrti in so otroci že skoro vse zapravili — na svojega očeta pa pozabili. Noben se ne zmeni za očetov grob kakor vidiš!»

Storila sva zopet nekaj korakov in obstala. Pred nama je bil preprost grob, a lepo prenovljen in okrašen s poznim jesenskim cvetjem.

Prijatelj mi je pripovedoval:

«To pa je siromakov grob. Pokojnik je bil po poklicu bajtar. Bil je priden in pošten mož. Kljub revščini je dobro oskrbel vso svojo deco. Šemertja so potaknjeni njegovi otroci, a sleherno teto ob Vseh svetih pridejo na očetov grob in s solzami hvaležnosti v obeh okrasijo grob nepozabnega očeta.»

Ustavila sva se še pred grobom z lepim spomenikom, ki je imel v kamen vdelano fotografijo krasne mlade ženske. Bralo se je njeno ime; komaj 22 let ji je bilo, ko ji je kruta smrt pretrgala nit življenja. Ob koncu napisala je stalo zapisano:

«Preko groba moja zvestoba . . .»

Prijatelj mi je povedal:

«Tri leta je poteklo, ko je našla svoj zemski počitek Rozalka, nekdanja tako vrla in ljubka mladenka. Vanjo se je zaljubil bogati Hribarjev Šimen. Ko je to zvedel njegov oče, je kar besnel od jeze in vpil nad sinom: «Bajtarska deklina ne bo nikdar na našem gruntu gospodinjal!»

Pa Šimen se ni udal očetu. Bolj je ljubil dekle kakor grunt. Obljubila sta si večno zvestobo in fant je odšel v Ameriko. Nesrečna Rozalka pa je žalovala in žalovala. Ni ji bilo usojeno, da bi dočakala fantovega povratka. Začela je hirati in sklenila je svoje življenje v cvetu svojih let baš nekaj mesecev prej, preden se je vrnil iz Amerike njen ljubljani fant.

Šimen je sedaj bogat posestnik na očetovem gruntu, a izjavil je: „Ni je dekle, da bi se poročil z njo. Samo ena je bila zame...“ Napravil ji je lep spomenik in pogostoma obiskuje njen grob in ga krasi...»
A. S.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Poljansko pismo

Poljane, koncem oktobra.

S presenečenjem smo čitali vest o istrskem sodnem moru in smo se zgražali nad tem činom. Seveda ni tega kriv preprosti italijanski narod. Spominjamo se italijanskih delavcev, ki so svoj čas hodili v dolino za zaslužkom kot opekarji in zidarji in ki so bili dobri in pošten delavci.

Glede na francoske čase naj navedemo še to, kar se še tu in tam sliši od starih ljudi. Za časa Francozov si je baje mer (župan) mnogo pridržal od kontribucij, oziroma rekvizicij, katere so morali kmetje dajati Francozom. S tem se je mer tako opomogel, da si je potem sezidal hišo kot malo trdnjavo, kjer je prej stala uboga lesena bajta. Ko je umrl in so ga nesli čez most, se je truplo skotalilo iz krste ter padlo s krsto vred v Soro; morda zaradi nerodnosti nosačev ali iz drugega vzroka. Ljudje so to nesrečo smatrali za kazen božjo.

Tudi precej fantov iz občine je moralo takrat v vojaško suknjo, ker so bili biriči vedno na lovu, posebno kadar je prišlo povelje za toliko in toliko mož; preobrnili so vse bajte in luknje po grapah in gričih. Fantje so se po navadi skrivali po duplinah in podstrešjih, a tudi v omare, v katere so mnogi z uspehom zlezli. Biriči so premetavali omare na konce in kraje, toda če se je fant trdno držal, je bilo vse premetavanje zastonj, čeprav so vedeli, da je tiček v njej, ker odpreti je niso imeli pravice. Če so katerega ujeli, so ga zvezali ter nesli na nosilnici k županu, kjer ga je že čakala straža in vzela v varstvo. Nalovljence so takoj pričeli «meštrati», ker je bilo tedaj v dolini vedno dosti vojaštva in so imeli Francozi več vojaških vežbališč za pešce ali konjenike. V Srednji vasi tik ceste na Kopišah je že bil tak «eksercirplac», kjer so vežbali nalovljence. Ker se niso dobro razumeli zaradi neznanja jezika, so navezali Francozi novincem na eno koleno šop sena, na drugo pa šop slame. Tako so fantje morali stopicati na povelje: «seno, slama, seno, slama». Mnogo fantov je moralo s Francozi oditi iz doline in se jih večina ni več vrnila. Tudi se ne pripoveduje, da bi bili oženjene može tirali v vojaško suknjo. Največ so pobirali hlapce, a še rajše malopridneže, ki so se klatili brez posla okrog.

Pri Sv. Križu so imeli Francozi nekak glavni stan po griču okrog cerkve. Pripoveduje se, da so zakopali «šac», oziroma blagajno pri odhodu pod stopnicami vzhodne strani cerkvenega obzidja in da so potem prišli blagajno iskat s «štromentom», ki ima za denar posebno privlačno moč. Ker so stari ljudje verovali, da pokrova, s katerim je «šac» pokrit, človeška roka ne sme premakniti, kdor noče tisto leto umreti, so iskalci «šaca» baje naprosili mežnarja, da jim je posodil vole, da so odvalili pokrov, za kar so mu dali nagrado. Kdo so bili iskalci, se ne ve. Morda francoski oficirji, ki so imeli popisano lego, kjer so denar zakopali. Iskalci so «šac» najbrž s pomočjo kompasa, kar so imeli ljudje za nekak čarovniški «štroment».

Na podstrešju zvonika se še vidijo letnice na treh straneh, med temi tudi 1812., katere se pa ne nanašajo na vsakokratno popraviljanje ali beljenje cerkve, kakor se sedaj splošno misli, ampak so najbrž spomin na francoska leta.

Žal Vam ne bo,

če se naročite na lepe zgodovinske povesti svetovnoznane in priljubljene pisatelja Sienkiewicza, ki so izšli v slovenskem jeziku v ilustrirani izdaji. Med temi romani je najimenitnejša zgodovinska povest

Z OGNJEM IN MEČEM

Povest se godi sredi 17. stoletja in popisuje usode polne prepire med poljskimi plemiči in Kozaki na znamenitih ukrajinskih pustinjah. Prepiri narastejo do krvave domače vojne, v kateri se je z ognjem in mečem uničil lep kos poljske dežele, tako da so volkovi bivali po vaseh, a ljudje tulili po gozdovih. Med krvave dogodke je vpletena ljubezenska zgodba lepe Helene, za katero se bojujeta kosaški poveljnik Bohun in vrli vojak Skrzetuski. Bohun jo hoče odpeljati, a pravočasno jo reši prebrisani Zagloba, prijatelj Skrzetuskega, v mesto Bar. Toda mesto pade v roke Kozakov in Bohun jo odvede v divjo puščino, kjer mu jo straži stara čarovnica. Po mnogih slučajih jo Zagloba drugič reši, medtem ko se njen zaročenec Skrzetuski slavno bojuje v vojni, ki je zopet izbruhnila med Poljaki in upornimi Kozaki. Kozaki oblegajo mesto Zbaraš, pri čemer jim pomagajo divji Tataři. Hrabro se bore maloštevilni vojaki kneza Jeremije. A omagali bi, ko bi se Skrzetuski ne priplazil skozi sovražne čete do kralja in ga priklical na pomoč. Zbaraš je rešen in junaški Skrzetuski se po dolgem trpljenju združi s Heleno v zakonu.

Roman je pisan napeto od konca do kraja in njegovih junakov ne more pozabiti nihče, ki ga je enkrat prečital.

Z ognjem in mečem se nadaljuje v drugem Sienkiewiczovem romanu, ki se imenuje

POTOP.

Potop popisuje oni grozni čas v Poljski, ko je švedska vojska poplavlila vso deželo, jo plenila, onečaščala in uganjala orgije zverinstva.

Glavni junak je Andrej Kmitič, naiven, lahkomišeln, požrtvovalen mlad mož, ki vidi le korist svoje ljubljene domovine. V svoji slepoti se bojuje tudi na strani njenih izdajalcev, ko pa izve resnico, se maščuje nad svojimi zapeljivci in dela pokoro. Dekle Olenka, ki mu je po oporoki namenjena in jo ljubi z vsem srcem, se mu izmakne, ga zavrže, ker misli, da je izdajalec. V svoji pokori dela Kmitič čudeže junaštva, a najbolj se izkaže pri obleganju jasno-gorskega samostana, ki ga reši. Potem ga ulove, grozno mučijo, a se mu končno le posreči zbežati in priti h kralju. Na čudovit način reši kralja, pri čemer skoro sam podleže. Po novih bojih doseže Olenko, ki mu naposled prizna, da mu je delala krivico, in postane njegova.

Roman je poln krasnih dogodkov in opisov, a najnapetjši je opis obleganja Jasne gore. V romanu naletiš na znance iz povesti «Z ognjem in mečem», in sicer na malega Volodijovskega, ki je vedno nesrečno zaljubljen, na Jana Skrzetuskega, ki se zopet udeleži bojev proti Švedom, in na «največjega junaka» Zagloba, ki te pozabava ob vsaki priliki.

Oba lepa romana obsegata okoli 1800 strani velikega obsega. Da omogoči nakup obeh povesti najširšim slojem po kolikor mogoče nizki ceni, jih oddaja Tiskovna zadruga v tedenskih zvezkih po 80, oz. 64 strani velikega obsega.

Vsak snopič se plačuje naprej in velja s poštnino vred le 10 dinarjev. Pri zadnjem snopiču dobi vsak naročnik brezplačno še originalne platnice v polplatnu. Za inozemstvo velja vsak snopič 11 Din.

Ne odlašajte in naročite takoj

v Knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 54.

Da so Francozi precej strogo sodili, je znano. Pripoveduje se, da je bil Tičnikov Anže obdolžen, da je izmaknil dva goldinarja. Tribunal ga je obsodil na smrt in biriči so šli z vrvjo po njega in vrv že vrgli na hruško, ki je še do nedavnega stala. Toda Anže jim je ušel in se skrnil pod desko v stranišču, s čimer si je rešil svojo kožo.

Ob tedanjih časih so morali biti v dolini precej premožni ljudje. Kakor pripovedujejo, so tu in tam imeli cele jerbare srebrnjakov, s katerimi so se radi bahali. Ko je bil «denar preklican», so prišli skoro ob vse. Na Koroškem so še oddali goldinarje po štiri krajcarje. Kaj pa je bilo s franki po odhodu Francozov, se ne pripoveduje

nič, pač pa pravijo, da je bil denar večkrat preklican pred cerkvijo. Navadno se je reklo: «Ko je šel k maši, je bil še bogataš, od maše pa je prišel berač.»

Iirska razstava je tudi pokazala, da se nahaja po deželi več spominov kakor se je splošno mislilo. Izključeno ni, da ne bi bilo še kaj več spominov tudi v naši dolini, saj so bili Francozi od prvega do zadnjega s presledki par let vedno pri nas.

Te dni smo imeli pri nas «pasje dneve», ki se pač lahko končajo s snegom vsaj po hribih. Hvala Bogu, pospravljeno je skoro vse kakor tudi pripravljeno za zimo, ki se nam obeta precej trda.

Drugi mesec se nam že obetajo Vodnikove knjige, ki bodo prekašale vse dosedanje izdaje Posebno Pratika bo nekaj posebnega. Kdor še ni vpisan v družbo, naj takoj stopi k poverjeniku ter odšteje dva kovača. Pripravite si lepega štiva za dolge zimske večere.

ŽENSKI VESTNIK

Sovražniki perutnine

Kakor vsako bitje na zemlji tako ima tudi kokoš in druga naša domača perutnina dovolj sovražnikov in nadlog, razne bolezni in zajedalce pred vsem, in skrb dobre gospodinje mora biti tudi ta, da svojo perutnino kolikor mogoče obvaruje takih sovražnikov.

Katera gospodičja je že doživela, da so ji poginile kokoši vsled tega, ker so jih bolhe in uši popolnoma oslabile, ta bo uvidela, kako je v prvi vrsti potrebna snaga v kurniku. Proti ušem in bolham pomaga najbolj zažvepljavanje kurnika, kar je treba storiti vsaj dvakrat na leto, najbolje pomladi in jeseni. Tedaj moramo kokoši za dva dni odstraniti iz kurnika, v kurnik postaviti kak star lonc in v njem razgati žveplo (vsaj četrt kile), nato pa kurnik dobro zapreti, prej pa dobro zamášiti vse luknje in špranje. Kurnik pustimo en dan in eno noč zaprtega, nato ga pa dobro prezračimo, vsaj en dan. Žveplena para uniči vso golazen, ki se je ugnezdila v kurniku.

Pa še enega hudega zajedalca imajo kokoši, to je neke vrste kurja gnida. To gnido zatremo, če grede večkrat pomijemo z vročo vodo in jih nato namažemo s karbolinejem. V ta namen je treba seveda grede vzeti iz kurnika in jih potem, ko se je karbolinej že osušil, spet postaviti v kurnik nazaj.

Ako opaziš, da imajo kokoši v času, ko bi jim greben moral biti lep rdeč, greben blede ali pa celo modrikast, je temu vzrok golazen in tedaj moraš takoj začeti odpravljati to golazen. Kokoši je treba tedaj okopati v topli vodi, kateri si primešala nekoliko kreolina (dobiš ga za mal denar v vsaki drogeriji) in milnega praška. Potem je treba napraviti kokošim še na primernem kraju peščeno kopel, mivko, pomešano z zdrobljenim ugašenim apnom in mrčesnim praškom (zaherlinom), da se tam lahko same kopljejo in se tako iznebijo vse golazni, ki jih zajeda.

Bolhe preženeš iz kurnika, če ga večkrat pobeliš z apnom, ki si mu primešala ali karbolineja ali pa petroleja.

Snažno mora biti seveda tudi dvorišče kurnika, ki ga je treba vsaj dvakrat na leto prekopati in nasuti s peskom, da se ne napravi tam preveč nesnage in mokrote, ki rada povzroča razne bolezni. Enako snažna mora biti vedno tudi posoda, iz katere pitamo in napajamo perutnino.

Kokoš je snažna žival in ljubi snago. In zato se kokoši v snažnem kurniku tudi dobro počutijo in so zdrave. Ves trud nam pa poplačajo s pridnim nesenjem jajc.

Za kuhinjo

Kostanjeve palčice. Kostanj skuhaj, olupí in pretlači skozi sito. Če imaš kostanja (olupljenega) četrt kile, potem vzemi k temu četrt kile moke, četrt kile sirovega masla, četrt kile sladkorja, dva rumenjaka in naredi iz vsega tega testo. Ko si testo dobro ugneta, ga razreži na za oreh velike kose, ki jih z dlanjo povajljaj na prst dolge palčice in jih pokladaj na pomazano pekačo. Speci jih v ne prevroči pečici. To je zelo dobro pecivo k čaju.

Janczeve štručke. V skodelici zamešaj par žlic mlačnega mleka, tri deke kvasa in žličico sladkorja in naj vzhaja. Na desko deni 42 dek moke in 7 dek sirovega masla, na kar maslo dobro zmešaj z moko. Nato dodaj eno jajce in še en rumenjaki, torej dva rumenjaka in en beljak, 10 dek sladkorja, žlico stolčnega janeža, pol skodelice

Med 7 prednostmi ena :

Schichtov izdelek!!

To dobro ime in velika izbira med najboljšimi sirovinami jamčita, da je v vsakem poedinem kosu enako izborno

Schichtovo
Terpentinovo
Milo

mlačnega mleka, vzhajani kvas in malo soli. Iz vsega tega umesi testo, ki ga potem dobro pregneti. Nato ga razreži na drobne kose, vsak kos razvaljal z dlanjo na dolgo palčico. Po tri take palčice spleti v kito, oziroma štručko, jih malo stisni in pokladaj ne preblizu skupaj na pomazano pekačo, na kar pekačo pokrij s prtičem in postavi na toplo, da testenina vziđe. Štručke pomaži še z raztepenim jajcem in potresi s stolčnim janežem, pa jih lepo speci v pečici. Zelo fino pecivo h kavi in čaju, zlasti za kake praznike.

Zelenjava v kislu. Razno zelenjavo lahko deneš v kis in jo spraviš za čez zimo, da jo daš na mizo, kadar ni druge solate. V to svrhu operi in osnaži nekaj korenčkov, peteršiljevih korenin in drugo primerno zelenjavo, kar jo imaš, pozne kolerabe na primer, in razreži na tanke ploščice. Vse skupaj dobro nasoli in pusti stati nasoljeno 24 ur. Nato vse dobro odcedi, da se osuši, in naloži na

gosto v steklenico. Vmes daj par olupljenih majhnih čebul ali šalotk, navrh pa nalij prekuhanega in shlajenega vinskega kisa, zaveži steklenico dobro s pergamentom in jo postavi na hladno in suh kraj.

Praktični nasveti

Da se poškrbljeno perilo ne zlepi, to se pravi, ne sprime vkup, moraš škrob (štirko) mesto z navadno vodo zmešati z vročo milnico. S tem dobi perilo tudi lep lesk.

Da cveticam v lončkih ne odpade cvetje, kadar jih zdaj pred zimo spravimo v hišo, moramo paziti, da jih ne postavimo takoj na preveč topel kraj. Postaviti jih moramo na svetel, a še bolj hladen prostor in jih počasi navaditi na toplejši zrak. Zlasti acaleje, kamelije, rododendron, morta so zelo občutljive cvetlice, ki ne prenesejo pre-

velike toplote. Najbolje se jim prilaga temperatura od 5 do 8 stopinj.

Da kuhani kostanj preveč ne napihuje, dodaj kropu, v katerem ga kuhaš, nekoliko kumina (kimla). Dobro je tudi, da prvi krop odcediš in naliješ svežega, pa tako skuhaš kostanj v mehko. Zvečer kostanja ne dajaj majhnim otrokom, ker rad povzroča krče.

ZANIMIVOSTI

× Opico je igral in zblaznel. V nekem pariškem gledališču so več tednov zaporedoma igrali ameriško igro «Kosmata opica». Ta igra ni nič drugega kakor v igro prenarajena zgodba o Tarzanu, ki je zašel kot otrok med opice ter se sam začel obnašati kakor opica. Najhvaležnejša vloga v tej igri je vloga Tarzana. Tolmač te vloge na pariškem odru se je tako vživel v Tarzana, da je kmalu sam postal to, kar bi moral predstavljati. Pri petindvajseti ponovitvi igre je Tarzan tako skakal po odru, da ni moglo občinstvo razložiti, če se na deskah pretvarja resnična opica ali samo njen človeški posnemovalec. Človeški Tarzan je tulil in se prekučeval, slednji* je pozabil celo na človeško govoricu in je dajal od sebe samo živalske glasove. Višek pa je dosegel, ko je začel občinstvu groziti s svojimi zdravimi, čvrstimi zobmi. Za časa odmora je dobilo gledališko osebje nalog, naj igralca, ki očitno ni bil več pri pameti, ujame. Res so ga ujeli in ko je zdravnik ugotovil, da se je nesrečnika omračil um, so ga prepeljali v bolnico za živčne bolezni.

× Kraljica lepote mlad moški. Mala belgijska vas Coxyd na morskem obali, ki hoče postati letovišče, je sklenila izvoliti kraljico lepote, da opozori javnost nase. To je za letovišča najboljša reklama. V vasi pa ni bilo mnogo domačih lepotic, pa tudi gostov, posebno ženskih, je primanjkovalo. Na lepotni konkurenci je zmagala tuja dama vitke postave in lepih črnih oči. Zvečer se je vršila pojedina, na kateri se je oglasila kraljica lepote k besedi. Skočila je na mizo, si strgala z glave lasuljo, obrisala z robcem šminke in presenečeni gostje so spoznali v lepi gospodični mladega norinarja iz Bruslja, ki je preživel počitnice v dotični vasi.

× 252letni Kitajec najstarejši človek na svetu. Skoro ni verjetno, da živi na Kitajskem mož, ki je star že 252 let. Imenuje se Li-čin-jun in je doma v Kaihsini v južnem delu provinc Sečuan. S tem pravim Metuzalemom se je podrobno pečal vseučiliški profesor v Pekingu Vu-čun-čin. Podatki, ki jih je zbral o njegovem življenju, so silno zanimivi. Li-čin-jun je preživel že 23 žen. Njegova štirindvajseta žena je stara že nad šestdeset let, toda v primeri z možem je še zelo mlada. Kljub izredno visoki starosti je Li-čin-jun še vedno čil in krepak. Rojen je bil leta 1677. pod vlado drugega mandžurskega cesarja. Ko je bil leta 1777. star 100 let, je dala vlada provinc Sečuan vpisati njegovo ime med svoje mandžurske dinastije. Na pojedino, ki jo je priredil letos pomladi vojaški guverner sečuanske provinc Jan-sen, je bil povabljen tudi Li-čin-jun. Starec je bil na pojedini izredno dobre volje in jed mu je tako dobro teknila, da so mu vsi zavidali. Ko so ga vprašali, kako je dosegel tako visoko starost, je izjavil, da je jedel zdravilna zelišča, ki jih je našel v gorah. Do 60. leta je bil namreč trgovec z zdravilnimi zelišči. Kakšna so ta zelišča, noče povedati.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Opasno opravilo.

H Korenovim pride sosed in hoče govoriti z gospodarjem. «Je v kleti,» pojasnjuje žena, «baš pretaka vino.»

«No, tedaj grem in se vrnem čez dve uri,» rene sosed, «dotlej, upam, da bo skončal delo.» «Skončal ga bo že, a ne vem, če se bo dalo takrat še govoriti z njim,» dvomi žena.

Skrivna zaroka.

«A ne povej nikomur, da sva zaročena!»
«Samo Ivanki bom povedala; ta je namreč zadnjič trdila, da ga ni tako neumnega moškega, ki bi me vzela.»

Neimenovani.

Učitelj: «Večkrat čitamo; Neimenovani je dal za ta in ta dobri namen tako in tako vsoto. Veste, otroci, taka neimenovana oseba je plemenit človek, ki dela, kakor uči sveto pismo; naj ne ve levica, kaj daje desnica... No, kdo pa šepeče tam zadaj?»

Glas iz zadnje klopi: «Neimenovani!»

Tudi pisatelj.

«Kakšen poklic pa si je izbral vaš sin, gospa?»
«Piše in vse, kar napiše, ljudje radi bero.»
«Lepo je to. Kaj pa piše? Morda v časopise?»
«Ne, jedilne liste!»

Šele po delu zabava.

Pred vrati hiše stoji precej zanemarjen potepin: «Gospa, ali imate kako delo zame? Morda nasekam malo drv?»

Gospa: «Ne, ni potreba!»

Potepin: «Naj osnažim preproge?»

Gospa: «Tudi ne.»

Potepin: «Morda imate kako delo na vrtu?»

Gospa: «Mislim, da danes ne bo za vas nobenega dela.»

Potepin: «No, potem mi pa dajte vsaj par dinarjev.»

V kolodvorski restavraciji.

«Poslušajte, natakark, pečenka pa je res zelo majhna!»

«Gospod, tako velika je, da je ne boste pojedli. Vlak že žvižga, vi pa imate šele prvi grizljaj v ustih.»

Potrpežljivost in vztrajnost.

A: «S potrpežljivostjo in vztrajnostjo vse dosežeš!»

B: «Neumnost! Ali lahko s potrpežljivostjo in vztrajnostjo prineseš vodo v rešetu?»

A: «Seveda.»

B: «Na to sem pa res radoveden.»

A: «Potrpežljivo počakam, da voda zmrzne.»

Hudomušni šaljivec.

Potnik pride ob 7. zjutraj ves upehan na kolodvor majhne postaje in vpraša načelnika postaje, ali je dospel še pravočasno na vlak.

Načelnik: «Ni Vam bilo treba tako dirjati; časa je še dovolj.»

Potnik: «Hvala Bogu, že sem se bal, da pridem prepozno. Kdaj pa gre vlak?»

Načelnik: «Jutri zjutraj ob tri četrta na sedem.»

Pred sodnikom.

«Po čem sodite, da je bil toženec pijan?»

«Strašno je zmerjal ženo.»

«Kako? To vendar ni znak pijanosti.»
«Pač! Žene ni bilo nikjer v bližini.»

Listnica uredništva

Gornja Lendava. Preveč osebno! Tiskovni zakon ima glede žaljenja oseb hude paragrafe.

Trnovlje pri Celju. Za zadnjo številko prepozno prejeli.

Kubinjsko posodo in vse gospodinjstvo in gospodarske potrebščine nudi najceneje trvrka 335
BREZNIK & FRITSCH, trnovina z železnino, L. I. UBI. JANA

Bujne prsi

Lepe, krepke, bujne prsi dosežejo dame vsake starosti z izkušnim «Ideal Restorerjem». Nerazvite grudi dobe v kratkem baino lepe oblike. Zopetna prava in okrepitev mlahavih grudí garantirana, kar dokazuje nešteto zahvalnih pism. Zdravniško priporočeno. Že takoj po prvi uporabi presenetljiv učinek zajamčen. Napravite poizkus brez vsakega rizika! V slučaju neuspeha denar nazaj. Cena Din 12. 3 lončki 28 Din.

Dr. Nikola Kemény, Košice,
poštni predal 12/B2. CSR.

Epos pionirske Amerike. Visoka pesem o ljubezni Allie Lee.

Knjiga dela in ljubezni je ŽANE GREY

ŽELEZNA CESTA

ROMAN

Najkrasnejša povest, ki jo dobite v tem trenutku na slovenskem knjižnem trgu.

Čitajte to Ilijado naše dobe.

Cena:

Broširana Din 35.—
Vezana Din 45.—

Naroča se pri upravi „Jutra“ v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, doplovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarna Kemeny, Košice, če z Ria-balzamom ne odpravite kurjih oči v 3 dneh. Lonček 20 Din, poštnine prosto, pošlje zastopnik R. Gotič, Ljubljana VII.

Zdrav in močan

kmetski fant s Kranjskega se sprejme takoj za sodarskega vajenca. Ostalo po dogovoru. Rudolf Franc, sodar, Slovenske Konjice. 341

Sprejemem takoj

krepkega poštenega vajenca z primerno šolsko izobrazbo v trgovini z mešanin blagin. Franjo Cvetko, trgovec, Sv. Trojica v Slovenskih goricah. 342

Zastopnike

za prodajo šivalnih strojev, koles in gramofonov, sprejme 343 takoj «CENTRA», Ljubljana, poštni predal 248.

Kupim

fizol, suhe gobe, maslo, sir. Ponudbe pod št. 10a, na upravo «Domovine». 339

Sprejme se

starejša oseba s premoženjem k dobriim ljudem v dosmrtno ostrbo. Naslov v upravi «Domovine». 340

Zelod

320 divji kostanj, bukovo šir, seme akacije, javorja, jelove storže, plačaje najbolje FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10

L. Mikuž

LJUBLJANA, Mestni trg 15

DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO
Ustanovljeno 1839 32 Telefon 2282

POZOR! Krzнарство A. Lampič, Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, izdeluje po najnižjih cenah vsakovrstne čepice. 322

Barve, lak, firnez i. dr. je najboljšje in zato najceneje pri „Lustra“ V. Laznik 300 Ljubljana, Gosposvetska c. 12 poleg restavracije „Novi svet“

Priporoča se modna trgovina **T. EGER, LJUBLJANA** Sv. Petra cesta 2 331

311 KAJENJE JE STRUP!
Vsakdo se more igrati odvaditi zdravju škodljivega kajenja z našimi «EX» tabletami. Tekom 14 dni preneha kaditi tudi najrastnejši kadilec če je uporabljal «EX» tablete trikrat na dan. So absolutno neškodljive, 1 omot 30 Din in poština, P. polna kura 5 omotov 145 Din franko. Razpošiljamo po povzetju. „AURORA“ Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38.

Suhe gobe Kupuje SEVER & KO Ljubljana
fižol, deteljno, laneno in konopel no seme ter druge deželne pridelke.

Prvovrstna glasbila direktno iz **TVORNICE** odn. tvorn. skladišča. Veliki ilustrovani **CENIK** dobite **ZASTAVI!** Zahtevajte ga pri največji razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji **MEINEL & HEROLD** Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik **PODRUŽNICA MARIBOR st. 104 B**

Violine	od 95 Din nav.
Tambure	„ 98 „ „
Mandoline	„ 136 „ „
Truse	„ 505 „ „
Gramofoni	„ 345 „ „
Ročne harmonike	od 8 Din nav.

Zahteva te brezplačni **CENIK**
14 dni na poskusnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna pitka dobra in cenena ura
Din 99^{.-}
zletno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi
Din 120^{.-}
zletno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c
Razpošilja se le proti povzetju

Za zimsko sezijo se priporoča trdka **Ceskuti & Zajc** modna in manufakturna trgovina „Pod velhom“ 323 LJUBLJANA, Stari trg št. 3

POZOR!
Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne **JUGO, LUC, PEČI,** katere izdeluje in popravlja edino domača trdka **JUGO-LUC, Ljubljana** Puharjeva ulica št. 3.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. - Prodaja na obroke. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča
boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovano na pariški izložbi
Ceniki franko

RAZNO manufakturno blago za jesen in zimo kupite **najceneje v trgovini** **ANTONA SAVNIKA v Škofji Loki** 326

Ali že veste?
VRECE kupuje in prodaja ter ima vedno v zalogi **MIRKO MLAKAR, Ljubljana, Slomškova 11**

Cenjeno občinstvo! Priporočam za zimo barhente, sukao itd. po najnižjih cenah. Postrežba solidna.

Adalbert Ivanuš
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 38 333

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč

ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboleni, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopa in zakovanju, pri prisluhu med parklji, opeklini, strelu, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goveč in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanu s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Za vsako vreme!

HUMANIK

LJUBLJANA: Dunajska c. 1a „Petovia“
MARIBOR: Gosposka ul. 17 CELJE: Aleksandrova c. 1
PTUJ: Slovenski trg „Petovia“ 12543